

NAKHON PATHOM
RAJABHAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

NPRU

NAKHON PATHOM
RAJABHAT UNIVERSITY
NAKHON
PATHOM
RAJABHAT
UNIVERSITY

การคิดเชิงออกแบบและนวัตกรรมธุรกิจดิจิทัล
Design Thinking and Business Digital Innovation

NPRU

NAKHON PATHOM
RAJABHAT UNIVERSITY
NAKHON
PATHOM
RAJABHAT
UNIVERSITY

บทที่ 3

การกำหนดปัญหา

TOPIC

การกำหนดหัวเรื่องของปัญหา

กำหนดขอบเขตของปัญหา

การกำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมาย

ผลกระทบของเทคโนโลยีกับการแก้ไขปัญหา

การทำความเข้าใจระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

การกำหนดความต้องการของระบบใหม่ๆ หรือกระบวนการคิดในรูปแบบใหม่ๆ

จุดเริ่มต้นของการกำหนดหัวข้อปัญหา นั้นก็คือ เราต้องทราบปัญหาก่อน แน่แน่นอนว่าปัญหาที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจมีได้หลากหลายทาง อาจเกิดจากปัญหาทางการเงิน การตลาด การบัญชี ผู้บริหาร หรือแม้แต่พนักงาน ปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความเสียหายกับองค์กรได้ ดังนั้นการขจัดปัญหาจึงเป็นสิ่งจำเป็นเมื่อทราบแล้วจึงต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเพื่อนำมาปรับปรุงหรือพัฒนาให้เกิดข้อเสียหายน้อยที่สุดนั่นเอง

แนวทางการคิดวิเคราะห์

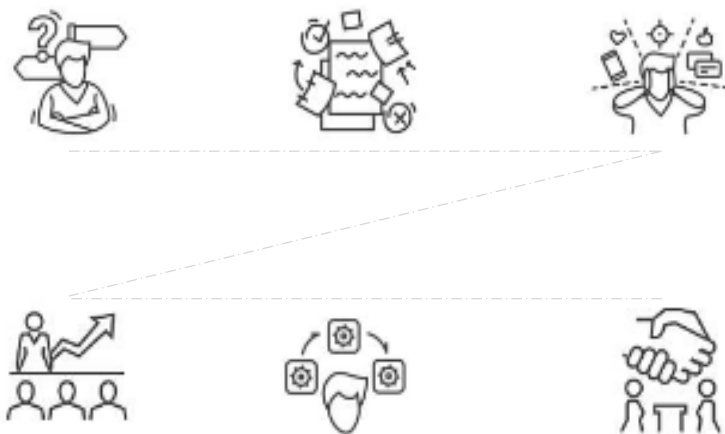

1. วิเคราะห์ เพื่อหาความเป็นไปได้
2. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น จากระบบธุรกิจเดิม
3. อธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาขึ้น เพื่อใช้หรือทดแทนระบบเดิม
4. กำหนดทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา
5. ออกแบบและวิเคราะห์กระบวนการคิดระบบใหม่
6. ออกแบบและวางระบบงานให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อแก้ปัญหาทางธุรกิจ
7. ศึกษาและให้คำแนะนำต่าง ๆ เมื่อระบบงานถูกนำมาใช้จริง

การคิดเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่ซับซ้อน สังคมจะก้าวหน้าต่อไปได้ก็เมื่อบุคคลในสังคมมีความคิด รู้จักคิดในการทำงาน คิดในการประกอบอาชีพ การคิดแก้ปัญหา หรือคิดเพื่อพัฒนาปรับปรุงภาวะต่างๆ ให้ดีขึ้น การนำเอากระบวนการของการคิดเชิงออกแบบมาปรับใช้นั้นอาจเห็นผลชัดเจนและเข้าใจได้ดีขึ้น กระบวนการคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาให้ผู้บริโภคตลอดจนตอบโจทย์ที่ผู้บริโภคต้องการ รวมไปถึงสามารถผลิตสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อแก้ไข อดุรรั่ว และสร้างนวัตกรรมใหม่ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นได้

เมื่อนำหลักการนี้มาใช้ทำให้เราเข้าใจ **ปัญหา** อย่างแท้จริง

ประเด็นของปัญหา

สิ่งสำคัญ ในรูปแบบของการกำหนดขอบเขตของปัญหานั้นก็คือ ประเด็นหลักๆ ของปัญหา ก่อนการเริ่มพูดคุยหาจุดสำคัญของสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาจำเป็นจะต้องกำหนดแนวทาง วิธีการการคิด และหาจุดประเด็นของขอบเขต ดังนั้นจึงควรกำหนดประเด็น โดยมีลักษณะดังนี้

เรื่องที่มีความสำคัญ มีประโยชน์ ทำให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ และนำไปใช้ปรับปรุงแก้ปัญหิต่าง ๆ ได้

สามารถหาข้อมูลมาตรวจสอบผลได้ เพื่อหาข้อมูลสรุป

สามารถวางแผนให้เป็นไปตามขั้นตอนและเห็นผลของความสำเร็จได้

หาเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพเพื่อใช้รวบรวมข้อมูลได้เพื่อทำการทดลอง ทดสอบ และนำไปใช้ได้จริง

ประเด็นของปัญหา

หลังจากที่วิเคราะห์ระบบพบสิ่งบอกเหตุของปัญหาแล้ว และพร้อมที่จะทำการกำหนดปัญหาสิ่งสำคัญที่จะต้องทำเพื่อเป็นพื้นฐานการวางแผนในอนาคตมีอยู่ 3 ประการ

1. การกำหนดหัวเรื่องของปัญหา การกำหนดหัวเรื่องของปัญหาของระบบเป็นหัวใจหลักของขั้นตอนการกำหนดปัญหา การที่นักวิเคราะห์ระบบสามารถแยกแยะระหว่างอาการของปัญหากับปัญหาที่แท้จริงได้แล้ว จะทำให้นักวิเคราะห์ระบบเข้าใจได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. การกำหนดขอบเขตของปัญหา หลังจากที่เรากำหนดหัวข้อของปัญหาแล้วจะต้องกำหนดขอบเขตในการศึกษาปัญหานั้นๆ เช่น การกำหนดจุดเริ่มต้นของการศึกษาและจุดสิ้นสุดของการศึกษา นักวิเคราะห์ระบบจะต้องทำการเจาะลงไปว่าจะทำการศึกษาในแผนกอะไรขององค์กร กลุ่มบุคคลใดที่จะทำการสอบถามหรือศึกษา เป็นต้น

3. การกำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายของการศึกษา เป้าหมายที่กำหนดจะต้องไม่ยากหรือมีข้อจำกัดมากเกินไป นอกจากนี้เป้าหมายที่วางไว้สามารถตีค่าออกมาเป็นตัวเลขที่วัดได้หรือเป็นรูปธรรมที่มองเห็น

จุดประสงค์หรือเป้าหมาย

การกำหนดจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจนมีลักษณะการคิดหรือกำหนดไว้แล้วว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรและต้องตั้งเป้าหมายเพื่อการดำเนินการไปถึง และจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ เช่น การออกแบบผลิตภัณฑ์บำรุงผิวซึ่งทราบว่าตนเองจะต้องออกแบบ รู้ลักษณะโชนสี ขนาด การจัดวางเนื้อหาและข้อมูลต่าง ๆ และจะต้องวางตลาดหรือการจำหน่ายภายใน 3 เดือน และจะต้องทราบทิศทางตลาดความอิสระในความคิดจะต้องมีการวิเคราะห์ทางการตลาดเข้ามาเกี่ยวข้องนั่นเอง

เทคนิคการตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทำงานโดยไม่มีเป้าหมายจะไม่ต่างจากการเดินทางโดยไม่มีทิศทาง

SMART

ผลกระทบของเทคโนโลยีนี้ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตและการทำงาน เมื่อองค์กรนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหารงานบริหารจัดการในส่วนต่าง ๆ แล้วนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้เลยว่าเราจะต้องได้รับผลที่ตามมาอย่างแน่นอน เช่นเดียวกันกับการคิดวิเคราะห์ที่จะต้องแก้ปัญหาที่เกิดจากระบบการทำงาน ผลกระทบที่จะกล่าวไว้เป็นตัวอย่างเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่ศึกษานั้นก็คือด้านธุรกิจ ด้านสังคม ดังนี้

ด้านธุรกิจ

1. ไอทีมีส่วนช่วยในการตัดสินใจในธุรกิจที่สนใจได้ทันทีทันใด บนพื้นฐานของข้อมูลที่กำหนดให้
2. ไอทีช่วยให้ต้นทุนในการผลิตและการบริการลดลง
3. ลดการติดต่อสื่อสารผ่านคนกลาง โดยผู้ผลิตและผู้บริโภคสามารถติดต่อสื่อสารกันได้โดยตรงทำให้ลดขั้นตอนในการสื่อสารและทำให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง

ด้านสังคม

1. ทำให้องค์กรเข้าถึงมวลชนได้ง่ายขึ้นทำให้สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าถึงกันได้มากขึ้น
2. ทำให้ประชาชนมีอำนาจในการต่อรองกับรัฐมากขึ้น เพราะทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายทำให้ทราบความเคลื่อนไหวที่เกิด ขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

การทำความเข้าใจ

ความเข้าใจในสถานะของระบบ เทคโนโลยีและกระบวนการการทำงานขององค์กรอย่างถ่องแท้จะสามารถกำหนดความต้องการหรือดำเนินการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมเพื่อให้องค์กรเติบโตอย่างยั่งยืน

การกำหนดความต้องการของระบบใหม่ๆ หรือกระบวนการคิดในรูปแบบใหม่ๆ

5 WAYS TO STAY INNOVATIVE
แนวความคิดในการเริ่มต้นธุรกิจนวัตกรรม ด้วยหลักการ 5i

1 INSPIRATION
เริ่มต้นการสร้างสรรค์ธุรกิจนวัตกรรม จากความชอบ ด้วยการรับรู้สิ่งแวดลอม เพื่อสร้างแรงบันดาลใจใหม่ๆ จากสิ่งใกล้ตัว จากปัญหาใกล้ตัว จากแนวโน้มของสังคม ฯลฯ และสร้างแรงกระตุ้นให้มีความอยากที่จะคิดไอเดียสุดเจ๋งมาต่อยอด สร้างสรรค์เป็นธุรกิจที่สร้างคุณค่า

2 IMAGINATION
จินตนาการเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการสร้างสรรค์นวัตกรรม การสร้างจินตนาการ เพื่อความรู้พื้นฐานและวิชาการ ทำให้งานของเขื่อนภาคที่กว้างไกล มองเห็นปัญหาและการแก้ไขจากมุมมองใหม่ เส้นทางใหม่ และการเข้าถึงความคิดใหม่ๆ จึงขอให้อิทธิพลแรงบันดาลใจจินตนาการ สร้างสิ่งใหม่ที่ดีกว่า

3 IDEATION
จัดการความคิดแบบรวบยอด เพื่อกำหนดปัญหาและเป้าหมาย ในการแก้ไขที่ชัดเจน เพื่อให้ได้คำตอบใหม่ที่แตกต่าง สร้างสรรค์ ทำได้จริง และมีคุณค่าเป็นที่ต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้

4 INTEGRATION
การออกแบบแนวคิดและแผนบริหารจัดการทั้งหมด ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการเชื่อมโยงคน เทคโนโลยี ทรัพยากร และความหลากหลาย ไปสู่เป้าหมายที่ทำได้จริง

5 INSIGHT / IMPLEMENTATION
การเข้าถึงองค์ความรู้ และสิ่งต่างๆ อย่างลึกซึ้ง และการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมทางธุรกิจ

มาเดินทางให้ครบทั้ง 5i เพื่อจะได้ เป็นนวัตกรรม...ที่ต้องคิดจริง และทำจริง

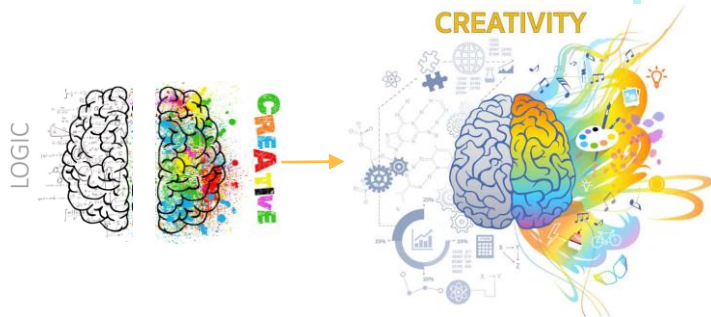
ปรับกระบวนการคิดยุคดิจิทัล

โจเซฟ ชุมปีเตอร์

ซัมเป็นหนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลมากที่สุดของศตวรรษที่ 20 และได้นิยามคำว่า “ทำลายความคิดสร้างสรรค์”

การทำลายล้างอย่างสร้างสรรค์

การปฏิรูประบบงานภายในบริษัท

- ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ สนับสนุนการทรานส์ฟอร์มสู่ดิจิทัล
- องค์กรต้องกำหนดกรอบแนวคิดสู่ดิจิทัล เป้าหมายธุรกิจ
- การปรับองค์กรที่มีเจเนอเรชันหลากหลาย ต้องใช้ระยะเวลา
- เปิดให้บุคลากรได้รับการเสริมศักยภาพด้วยสื่อสารรูปแบบใหม่ๆ
- ปฏิรูปโครงสร้างองค์กร มีผู้นำดิจิทัลหรือหน่วยงานขึ้นมา
- สร้างวัฒนธรรมระบบการทำงานผ่านบุคคลสู่ระบบดิจิทัล

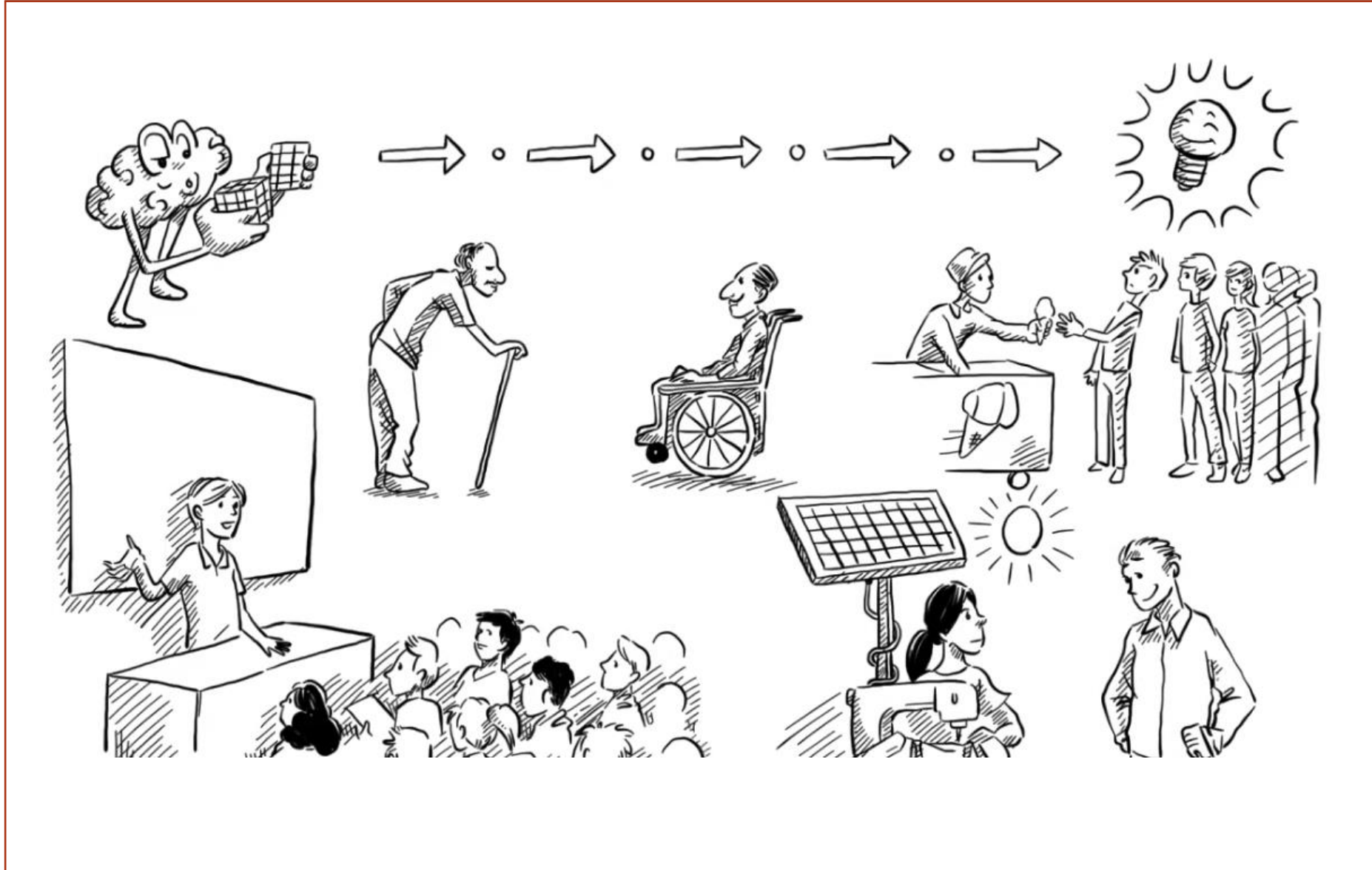
"การทรานส์ฟอร์มองค์กรอย่างมอง ที่การใส่เทคโนโลยีอย่างเดียว แต่ต้องตั้งปณิธานสว่าองค์กรต้องการอะไร บุคลากรถือว่าเป็นหัวใจสำคัญ"

ก่อนที่จะเราจะเข้าถึงเรื่อง Design Thinking เราต้องทำความเข้าใจในส่วนของการกำหนดปัญหา เพื่อหาแนวทางออกแบบเชิงสร้างสรรค์และนำมาปรับในองค์กร เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีออกแบบและวิเคราะห์งาน ซึ่งจะเป็นกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนมากขึ้น

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับระบบงานที่สร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเทคโนโลยีระบบ กระบวนการทำงาน และมาตรฐานการทำงานของตนและของหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผล ความเข้าใจนี้รวมถึงความสามารถในการมองภาพใหญ่ และการคาดการณ์ การพยากรณ์ เพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่าง ๆ ต่อระบบและกระบวนการทำงานรองรับการปรับเปลี่ยนหรือปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพขึ้นนั่นเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

